

# Hvilken oprindelse har nordmannsgransplanterne? – om herkomstcertificering af georgisk nordmannsgranfrø og -planter

Af Jørgen Søgaard, Plantedirektoratet

*Som juletræsproducent står man foran et vigtigt valg, når man i forbindelse med køb af planter til kulturetableringen skal vælge den rette proveniens. Når valget er truffet, er det lige så vigtigt, at man får leveret planter af præcis den proveniens, man har bestilt.*

Plantedirektoratets herkomstkontrol med skovfrø og -planter er med til at sikre producenter og forbrugere skovfrø og -planter, udstyret med korrekte oplysninger om oprindelsen. Plantedirektoratet kontrollerer under produktion og omsætning, at registrerede leverandører i Danmark opfylder kravene om korrekt udstedelse af oprindelsesbeviser og partimærkning, til gavn for forbrugerne, som i dette tilfælde er juletræs- og pynte-grøntproducenterne.

## Situationen i Georgien

Nordmannsgranen, *Abies nordmanniana*, er jo blevet den dominerende art, når det gælder juletræsproduktion i Danmark. Frøet, som danner grundlaget for produktionen, hentes altovervejende i Georgien og bringes hvert efterår til Danmark af en række danske importører.

I forbindelse med importen anmelder skovfrøhandleren partierne til kontrol og certificering, hvis der ønskes udstedt et dansk oprindelsesbevis på partierne. Og det gør der næsten altid.

Da Georgien stadig var en del af Sovjetunionen, foregik al regulering og al papirudstedelse i forbindelse med skovfrøeksport fra Moskva. I en årrække var det således ensartede og velkendte oprindelses- og analysedokumenter, herkomstkontrolmyndigheden i Danmark modtog i forbindelse med importerne.

I 1989-90, da Georgien blev en selvstændig republik, var situationen pludselig en helt anden. De store politiske omvæltninger i landet, urolighederne mellem befolkningerne i forskellige områder i landet og mangelen på en stabil centraladministration førte til en stor usikkerhed, hvad angår officiel georgisk oprindelsesdokumentation. Fra 1990 og frem til i dag er Plantedirektoratet således blevet præsenteret for et år for år større spek-

Landbrugs og Fiskeriministeriet <b>Plantedirektoratet</b> Skovbrynet 20 2800 Lyngby	Tilfølgelysninger til Oprindelsesbevis B For import af Danmark
På grund af de meget ustabile politiske og dermed også certificeringsmæssige forhold i Georgien vurderer Plantedirektoratet indtil videre ikke at kunne certificere skovfrø fra Georgien på det delegeringsniveau, der normalt anvendes. Plantedirektoratet kan således kun certificere, at det aktuelle parti skovfrø har oprindelse i Georgien.	
Næststående oplysninger har Plantedirektoratet overført fra importørens dokumentation for dette parti skovfrø. Disse videregives hermed via dette oplysningsark, som skal vedlægges alle efterfølgende udstedte oprindelsesbeviser i kopi. Det skal her præciseres, at ansvaret for oplysningernes korrekthed påhviler importøren, (anmelderen af partiet) og ikke Plantedirektoratet.	
Importør:	
Angivet avlssted:	
Angivet højde over havet:	
Angivet transportvej:	
Udsteder(e) af dokumentation for frøets oprindelse:	
Oplysninger iøvrigt:	
Bevisindehaveres svartykke af oplysningernes korrekte gengivelse:	
Dato _____ Stempel og Underskrift _____	
Ovenstående oplysninger forelægges Plantedirektoratet og hermed gengives	
Dato _____ Plantedirektoratets stempel og underskrift _____	

trum af georgisk oprindelsesdokumentation. Med skiftende regeringer i Georgien og hyppige påståede systemomlægninger er Plantedirektoratet blevet konfronteret med vekslende krav om alene at anerkende visse georgiske instanser og dokumenter. Det har været meget svært at gennemskue situationen og Plantedirektoratet har valgt at anlægge en meget neutral linie og behandle alle frøpartier ens.

## Praksis for udstedelsen af oprindelsesbeviser

Planteskolerne har i disse år nordmannsgranplanter klar til salg af de årgange, der er importeret fra Georgien efter landets selvstændighed og de deraf følgende ustabile forhold. Det er derfor relevant at forklare baggrunden for og indholdet af de oprindelsesbeviser, som udstedes for disse plantepartier.

Plantedirektoratet har mange gange fra 1990 og frem til i dag diskuteret med det berørte erhverv, hvilken linie man med

**Uofficielt tillægsoplysningsark, bilagt oprindelsesbeviset, hvor den danske importør med sin underskrift bekræfter en række nærmere detaljer om det enkelte frøparti.**

rimelighed skulle lægge for dansk oprindelsescertificering af georgisk nordmannsgranfrø. Plantedirektoratets indgangsvinkel har hele tiden været, at den georgiske oprindelsesdokumentation ikke levede op til sædvanlig praksis for officiel herkomstcertificering ved international handel og derfor ikke uden videre kunne anerkendes som grundlag for et dansk oprindelsesbevis. Plantedirektoratet har imidlertid anerkendt behovet for så fyldestgørende en dokumentation for oprindelsen som muligt og har derfor imødekommet erhvervets

ønske om udstedelsen af danske oprindelsesbeviser.

Siden høståret 1993 har Plantedirektoratets certificering begrænset sig til kun at deklare oprindelseslandet Georgien på oprindelsesbeviserne, bilagt et uofficielt tillægsoplysningsark, hvor den danske importør med sin underskrift bekræfter en række nærmere detaljer om det enkelte frøparti. Se figur. Det er således muligt for købere af frø- og plantepartier af nordmannsgran af georgisk herkomst at sætte sig nærmere ind i detaljerne om hvem, der har importeret frøpartierne, hvor i landet frøet opgives at være samlet, partiernes vej til Danmark og hvilke skriftlige garantier, der har været præsenteret for Plantedirektoratet for partiernes nærmere oprindelse i Georgien. I kombination med et godt tillidsforhold til sin leverandør skulle juletræsproducenten med disse tilgængelige herkomstoplysninger have det bedst mulige grundlag for sit valg af plantemateriale til kulturetableringen.